

כתר התורה

ע"ש רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

הרב יצחק יוסף שליט"א

בית ההוראה הארצי כתר תורה ע"פ פסקי מרן

פרשת בא תשפ"ד

העלון השבועי

מאמר השבוע

הרב אברהם רחמים

ישראל והזמנים

וכן, התורה מזכירה שיצחק אבינו ורבקה עתרו לקב"ה בכל כוחם בכדי להיפקד לבנים ולבסוף נפקדו אלא שבהמשך מובא, שעשיו בא מן השדה ויעקב בישל עדשים, שהיה זה יום שנפטר אברהם אבינו בכדי שלא יראה את עשיו בן בנו יוצא לתרבות רעה. ומוזכר שאברהם נפטר בן 175 שנה, במקום 180. הרי שהורידו מחייו של אברהם אבינו חמש שנים. אם כן, אמנם עתירתו העצומה של יצחק זרזה את לידת הבנים, אלא שמנגד גרמה, שאברהם אבינו ימות טרם זמנו.

עד כמה הקב"ה משתדל להעניק טובה לאדם בזמן המתאים, אנו מוצאים בפרשת השבוע: אומר משה לבני ישראל: 'זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים כי פָּחַזְק יְד הוֹצִיא ה' אֶתְכֶם מִן־אֶרֶץ מִצְרָיִם יָבֵל חֲמִיץ. הַיּוֹם אֲתֶם יִצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב'.

פרש"י: 'בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב' - וכי לא היו יודעין באיזה חודש? אלא כך אמר להם: ראו חסד שגמלכם, שהוציא אתכם בחדש שהוא כשר לצאת, לא חמה ולא צנה ולא גשמים. וכן הוא אומר (תהלים סח ז) 'מוציא אסירים בכושרות', חדש שהוא כשר לצאת.

וכאן פלא עצום. משה רבינו מבקש מבני ישראל לזכור שהנס ארע להם בחודש האביב בזמן שלא היה קר ולא היה חם ומבקש מהם לזכור זאת, ולזה הוא קורה 'חסד'. והשאלה היא. מה כל כך חסד בדבר זה, הרי כאשר אסיר יושב בכלא שנים רבות בצער ועינוי, האם הוא חושב באיזה תאריך לצאת? הוא היה מוכן לצאת בכל תנאי מזג האוויר. ועוד, הרי עם ישראל היה במדבר ארבעים שנה, יום ולילה - קיץ וחורף. הרי שהם עברו את העונות כולם, מעתה, מה זה משנה אם היציאה עצמה הייתה באביב ולא בזמן אחר, הרי שלבסוף הם שהו במדבר ארבעים שנה תמימות?

אלא שהתשובה נפלאה ביותר. כמו שהזכרנו, אנו מאמינים שאין מקרה בעולם, כל המתרחש הינו בהשגחה פרטית עליונה מאת הקב"ה אלא שכאן התורה הקדושה מניחה דגש על דבר נוסף, והוא: 'כָּל־זֶמֶן, וְעַתָּה לְכָל־חֶפְץִּי תַחַת הַשָּׁמַיִם', דהיינו, שכאשר הקב"ה מבקש לתת לאדם דבר מה, הרי שהוא חושב להעניק לו אותו בזמן הכי טוב בשבילו, ולא בזמן שיכול להיסב לו נזק או צער חלילה.

לא מעט קורה שאנו מתפללים מעומק הלב, איש כמחסורו: שידוך, פרנסה, בנים, דירה טובה וכו'... ואחר התפילה רצוננו הוא שהבקשה תענה מיד, ואם לא מיד אזי תוך ארבעים ושמונה שעות, ולכל המאוחר עד סוף השבוע. וכאשר זה לא קורה - איננו נענים כבקשתנו, אנו נעשים לחוצים ובלתי מאופקים, מרגישים 'התפילה לא שווה' - היא לא התקבלה!.

ברם, האמת היא, שהקב"ה אוהב ומרחם לכל יהודי ויהודי והוא 'שומע תפילת כל פה', ויתכן מאוד שהתפילה התקבלה. אלא שהיסוד הוא, שגם כאשר מגיע לנו דבר מה, הקב"ה מבקש להעניק לנו אותו בזמן המתאים ביותר עבורנו ולכן פרי הבקשה מתעכב להגיע.

ב'פרשת נח' מבוואר. נח לא היו לו בנים אלא בגיל חמש מאות שנה, ולא קודם. ביארו חז"ל הטעם: לפי שהקב"ה צפה, שעתיד לבוא מבול לעולם, ואילו נח יוליד בכל שנים אלו, הרי שזרעו יהיה רב ובכך תוכל להיגרם לו עוגמת נפש. אם יזכה וזרעו יהיו צדיקים שלמים, יהיה עליו לטרוח לעשות תיבות רבות לכולם. ואם יהיו זרעו רשעים חלילה, אזי יצטרך לראות במותן ולהצטער הרבה. אם כן מוטב לסתום מעייניו עד יעבור זעם.

נמצאנו למדים דבר עצום - כל מה שנח היה עקר משך חמש מאות שנה היה רק לטובתו האישית, רק הקב"ה ידע מתי בדיוק טוב בשבילו שיהיו לו בנים.

במילים קצרות יתכן שתפילתו של אדם מתקבלת על אתר, אלא שאינה מתממשת מיד, משום שהזמן לא מתאים לממש אותה, זה לא יגרום טובה לאדם ולהפך...

ומה קורה כאשר דוחקים, דוחפים ולוחצים בתחינה, שהבקשה תעשה מיד?

אמרו חז"ל: בגמרא (ברכות סד.) אמר רבי אבין הלוי: 'כל הדוחק את השעה - שעה דוחקתו, וכל הנדחה מפני השעה - שעה נדחת מפניו'. - יתכן שבקשתו תענה כרצונו, אלא שלבסוף יתגלה שהפצרתו אינה לטובתו.

הגמרא מביאה דוגמא מאבשלום בנו של דוד, ביקש להיות מלך בחזקה. לבסוף, דחיקה זו עצמה, גרמה למותו.

המשן בעמ' 3

להקדשת העלון לברכה הצלחה
ורפואה ולעילוי נשמת יקיריכם
היכנסו לאתר כתר תורה ketertora.co.il
ולחצו על הלינק לתרומה. וכתבו בקשתכם

לשאלות בהלכה חייגו
02-5408030
משעות הבוקר ועד 12:00 בלילה

שאלה

מי שקנה כלי זכוכית מפואר על מנת ליתנו במתנה ורוצה לקשטו בכך שיניח בתוכו כמה מיני שוקולד וכדומה, כמו שמצוי מאוד היום כדי ליפות המתנה, האם צריך להטבילו, או יכול ליתנו כך ללא טבילה?

תשובה

כתב שולחן ערוך יורה דעה סימן קכ סעיף ח' דישאל מי שקנה כלי מהעכו"ם והשאלו לחבירו, טעון טבילה, שכבר נתחייב ביד הראשון. ויש מי שאומר שאם לא לקחו הראשון לצורך סעודה אלא לחתוך בו קלפים וכיוצא בו אין צריך להטבילו.

ודעת היש מי שאומר, הוא הגהות אשרי והובא בבית יוסף, וכתב ע"ז החכמת אדם דמש"כ בשם יש מי שאומר, אין זה מפני שיש חולקים, שהרי לא מצאנו שום חולק בדבר, אלא שהרבה פעמים מצינו כן בשו"ע שכשרואה דין שהובא באיזה פוסק יחיד מביאו בשם יש מי שאומר, ולעולם דעתו לפסוק כן להלכה. (וכן כתב הביאור הלכה בהלכות שבת סימן שי"א ע"ש והוא כלל מפורסם והובא גם בעין יצחק בכללי השולחן ערוך למרן הראש"ל יצחק יוסף שליט"א)

אולם האיסור והיתר דרבינו יונה (כלל נח דין פט') חולק ע"ז וסובר דמכיון שאלו רצה ישראל הראשון להשתמש בו לסעודה אפילו עראי, היה צריך לטבולו, ממילא נתחייב בידו מקרי, והט"ז ס"ק י' פסק מחמת כן להטבילו ללא ברכה.

אולם הרמ"א חשש לאיסור והיתר רק לענין שאם רוצה הסוחר להשתמש בו עראי עד שימכרו שיעטרך להטבילו (ועיין פתחי תשובה ס"ק ט')

והפרי חדש ס"ק כב' כתב דדברי מרן עיקר ושאלו אם ירצה הסוחר להשתמש בו עראי לסעודה א"צ טבילה, דהולכים בכל כלי אחר רוב תשמישו, אבל הפרי תואר ס"ק י"א הסכים עכ"פ עם הרמ"א שאם משתמש בו אפילו עראי צריך להטבילו, ורק אם לקחו לחתוך בו קלפים או למסחר ללא שימוש אכילה כלל א"צ טבילה. ומרן הרב עובדיה זצ"ל ביביע אומר חלק ז' יורה דעה סימן ט' אות א' הביא דעת הזבחי צדק להחמיר להטבילם ללא ברכה ושכן כתב הבן איש חי, (ש"ב פרשת מטות סעיף טז) ושכן ראוי להחמיר כדעת

המשך בעמ' 3

קניית דירה וחפצים שונים מהוצאה לפועל

ראובן הינו בעל דירה, ומזה מספר חודשים שהוא לא שילם משכנתא, וזאת על אף התראות חוזרות ונשנות שנשלחו אליו מבאי כוח הבנק, ואחרי הליך משפטי מסויים ביהמ"ש הוציא את הדירה למכירה דרך הוצאה לפועל במחיר נמוך ממכירה בשוק, שמעון שראה זאת זיהה הזדמנות לרכישת נדל"ן במחיר מציאה והחליט לרכוש את הנכס, והלך להתיעץ עם רבו, הרב חכם בדעתו לכאן ולכאן ולא נתן לו תשובה מספקת, השאלה היא מה הרב היה צריך לענות לשמעון?

תשובה: יש מקום לצדד להתיר לקנות מההוצאה לפועל, ועל כל פנים ודאי שאין למחות ביד המקילים.

נימוקים: ראשית אקדים ואומר שרוב ככל הדברים הנמכרים בהוצל"פ הם דברים שמכרים הרבה פחות מהשוק, מהטעם הפשוט, מכיון שהבנק מעוניין בכספו, וכן ההוצל"פ מעוניינים לסיים מהר את המכירה, ולכן הם מורידים את המחיר, ובנוסף מכירת הדירה לא נעשתה ע"י שומת ב"ד, ומשכך, יתכן לומר שזה גזל גמור. ואכן ראיתי שהעלה כך בספר משפטי מלוכה (בנבנישתי, חלק השו"ת סימן א אות ד) שתלה את הדיון האם מותר לקנות מוצרים הנמכרים בחנויות של הוצאה לפועל וכדו' דתליא אם אמרינן דינא דמלכותא דינא בארץ ישראל או לא, ולדעות שסוברים שיש דינא דמלכותא א"כ המוצרים הוחרמו כדין, ולדעות שלא אמרינן דינא דמלכותא א"כ המוצרים הם כגזל שאסור לקנותם אף שהבעלים מתייאשים מגוף החפצים ומדמיהם, זאת על אף שגם אם אני לא יקנה יבוא אחר ויקנה. כמו כן לא שייך הטעם של הסמ"ע (ס' שנו סק"ב) שאחד הטעמים שאסור לקנות מגזלן זה שאם לא יהיו אנשים שיקנו אז הם לא יגבבו, טעם זה לא שייך בהוצל"פ, כי הם ימשיכו להחרים דירות של בעלי חוב, ואם זה נמכר תמורת חוב המשכנתא נחא, אבל הבעיה היא שהם לא שמין את זה כדן כערכו האמיתי, כי הם חפצים למכור ולא שישתתה אצלם הנכס, לכן בזה יתכן שהם כגזלנים, וחוז' מזה יש כאן גביית ריביות שהיא אסורה.

וכך גם דעת הגר"ש אלישיב לאסור מהטעם שהשומא נעשית בפחות משווי החפץ, וראיתי שזה גם הטעם שהביא המרא דאתרא הרב אלחנן פרץ בספרו חקת משפט - לא תגזול (פרק ה סעיף ט) בשם הרב נפתלי נוסבוים שלא לקנות מההוצל"פ מהטעם שאין דיניהם דין כי הם לא עושים שומא, וכן ראיתי שהעלה לאיסור בשו"ת ביכורי אביב (סימן כה עמוד 94)

אבל אחר המח"ר פלא עליהם שהרי רבינו יונה כותב בספרו עליות דרבינו יונה (ב"ב דף נה ד"ה עלה בדינו) שרק בעל חוב צריך שומא והכרזה, אבל מלך אינו צריך לשומא והכרזה, אם כן ההוצל"פ הם לא איש פרטי הם חלק מגוף שילטוני ומימלא הם לא צריכים הכרזה אז מה יענו על זה הרב אלישיב והרב נוסבוים, אבל בכל זאת אולי יש לישב שהאמנם מלך לא חייב שומא והכרזה אבל ודאי שהמלך צריך למכור בשווי ולא במחיר נמוך בהרבה כמו שעושים ההוצל"פ. וצ"ע.

וזאת ועוד, ראיתי בפסקי דין ירושלים (ח"ו עמוד יט) שגם הם העלו לאיסור לקנות ממכירה פומבית של ההוצל"פ אבל מטעם אחר, ואני מצטט: "מ"מ נראה דבנידו"ד לא הוי דינא דמלכותא כלל ועיקר, מאחר והחוב מורכב בתוספת ריבית והצמדה והוצאות משפט וכדו', דאין לו חיוב עפ"י הלכה, והוי גזל גמור לפי דיני תורתנו הקדושה" עכ"ל. לכן הם העלו שאסור לקנות ממהוצל"פ.

המשך בעמ' 4

המשן מע' 1 - נשאלו בקו - הרב אברהם רחמים

(הנה, כאשר אנו קונים בגד חדש אנו מברכים 'שהחיינו וקיימנו' והגיענו לזמן הזה'. והשאלה היא: מה קשור הבגד לזמן? מן הראוי לברך ברכה המיוחדת לבגד או לכלי החדש שנקנה, כמו שאנו מברכים 'מזונות' 'שהכל' ועל כל מין ומין מברכים כראוי לו. אם כן, מדוע בדברים חדשים אנו מזכירים בעיקר את הזמן? אלא כמזכר, הקב"ה נותן 'לכל זמן, ועת לכל חפץ'. וכאשר אנו מחדשים דבר מה אנו מברכים בעיקר על הזמן, שהוא הגורם החשוב להשפעת הטובה. - הגיע הזמן שבו אנו ראויים לטובה.)

בענייננו. אכן, עם ישראל היה מוכן לצאת ממצרים בכל זמן, אולי זה היה לו מפריע להם כל כך באיזה חודש תהיה היציאה, שעצם יציאת ממצרים היא השמחה הגדולה. אלא, שהקב"ה עשה את כל החשבוניות ורצה לתת לנו את זמן יציאת מצרים, בזמן המובחר ביותר מעתה ולדורות, לכך בחר בחודש האביב.

ומה הן מעלותיו של חודש האביב. יתכן לומר כך.

א. כאשר עם ישראל יצאו ממצרים בחודש האביב, הרי יצאו כבני חורין. כידוע המלבושים של החורף מסורבלים הם, והמלבושים של הקיץ קלים ומכובדים פחות, האדם משתדל לצאת עם פחות בגדים שאפשר. והרי התורה העידה על עם ישראל שחבבן השמלות היפות בעיניהם יותר מן הכסף והזהב. הרי בזמן שהם יצאו בחודש האביב שלא קר ולא חם היו יכלו להתלבש בבגדי כבוד ללא שיטרידו אותם, סרבול הבגדים מקור החורף או להתלבש בבגדים פשוטים מחמת חום הקיץ.

ב. נאמר כך: 'היום אתם יצאים בחדש האביב - והנה כי יביאך ה' אל ארץ הפנימי... ולא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאר פֶּלֶא גִבְרָה. והגדת לבנך...' הרי לנו שסמיכות הכתובים באה להעיד כי זכירת חודש האביב יש בו טעם הקשור לציווי לדורות של ההכנות לפסח והעברת המסר לבנים.

פירוש: הרי לנו כי מצוות זכירת יציאת מצרים נקבעה לדורות, כאשר עלינו לאפות מצות ולבער את החמץ מרשותנו למשך שבעת ימים, כידוע 'חג הפסח' הינו החג עם ההוצאות הגדולות מכל החגים והוא החג הדורש טרחה יותר מכל החגים. וכן בפסח המצווה העיקרית היא לדבר עם הבנים ולהעביר להם את חוויות יציאת מצרים וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח הרי שטרחו ועמל זה הקב"ה גם כן קבע בזמן שיהיה נח ונעים לדורות להתארגן אליו. וכן בזמן שיהיה נעים לשבת לדבר עם הבנים בנעימות במזג אוויר ממוזג לא חם ולא קר.

ג. יתרה מזו, מצווה לעלות לירושלים ברגלים. נתאר לעצמנו, שהיינו יוצאים ממצרים בחודש טבת אזי לדורות עולם, בכל שנה, היינו צריכים לעלות לביהמ"ק ולחוות את החורף הירושלמי כאשר אנו ובנינו מסורבלים במעילים, סוודרים, אפודה, מגפיים ואוזניות חימום לאוזניים - אכן, הקב"ה חשב על כך!

הרי לנו כמה טובה וחסד לדורות עולם, יש לזמן יציאת מצרים שיהיה בחודש נעים - על כך רק הקב"ה יכול לחשוב.

נלמד מכאן מהי החשיבות 'לזכור את חודש האביב' - נזכור שהקב"ה חושב לטובת האדם, לא רק להיטיב עמו, אלא גם מהו הזמן הטוב ביותר לממש את הטובה.

יהי רצון שנוכח לחוש טובה וברכה בכל עת וזמן - אמן!

המשן מע' 2 - נשאלו בקו - הרב אלון בן שבת

הרמ"א וסיעתו דאפילו אם רוצה להשתמש עראי יש להטבילם, ובשעת הדחק ראוי לסמוך על הפרי חדש וסיעתו כיון שהוא מרא דאתרא שלנו עכ"ד.

ולפי זה הקונה כלי על דעת ליתנו במתנה, ורוצה לקשט אותו דרך עראי ולהניח בתוכו מיני מתיקה, לדעת הפר"ח אין צריך טבילה ולדעת הפרי תואר צריך טבילה וכבר כתבנו דדעת הפוסקים להלכה שכן ראוי להחמיר.

אולם נראה לומר דאפילו לדעת הפר"ח דבדרך עראי צריך טבילה, אפשר שיודה בנידונינו דאין צריך להטביל, דעד כאן לא הצריכו טבילה אלא כשמשתמש בו לאכילה ממש, אבל כשמניח בו מיני מתיקה לא לצורך אכילה כלל, אלא לצורך נוי בעלמא ליפות המתנה ואין הנותן אוכל מהכלי כלל, ואף מקבל המתנה אינו אוכל מהכלי אלא לוקח המיני מתיקה ממנו ומטביל הכלי, ולכך יש לומר דגרע טפי מאכילת עראי וא"צ טבילה לכולי עלמא.

ועוד דוודאי נידון זה חשיב שעת הדחק, דברוב פעמים אם יטביל הכלי כבר אינו נחשב חדש ונגרע ערך חשיבותו כמקודם, ומוריד בזה מערך המתנה, וכבר כתבנו בשם היביע אומר שיש להקל בשעת הדחק.

ויש לנו בכל זה לילך אחר מה שנוהגים בפשיטות בכל החנויות המוכרים כלים אלו ומעצבים אותם לפי בקשת הלקוח ומניחים בהם מיני מתיקה וכדומה, ואין איש שם על לב לחוש לכלי שאינו טבול, וכל מקום שהלכה רופפת בידך פוק חזי מאי עמא דבר.

ואסיים במעשה אודות הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל אשר נשאל פעם מאת הכומר עוכר ישראל אודות שני הלכות ביהדות, האחת, היא מה שידוע שאם רואה אדם כלב רץ לקראתו, ישב ויאמר ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו. והשנית, היא שאם רואה אדם רב תלמיד חכם יש לו לעמוד מפניו, ושאל אותו רשע, איך ינהג יהודי שבאו לידו שני המקרים גם יחד, שרואה לפניו כלב וגם תלמיד חכם, ישב? או יעמוד?

והשיבו רבי יהונתן דכלל ידוע הוא אצלנו "כל מקום שהלכה רופפת בידך פוק חזי מאי עמא דבר" ולכן הציע רבי יהונתן לכומר, בא ונצא אני ואתה לשוק ונראה היאך העם נוהג, לשבת? או לעמוד? ומזה נמצא תשובה לשאלתך! לפני הכומר חפז. (שרי המאה)

בברכה

אלון בן שבת

מטרות העמידה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים

אבל אחר המח"ר מכל הרבנים הגאונים שהוזכרו לעיל ואחר נשיקת כף ידם גם אם נגיד שזה ריבית, הרי כבר פסק מרן בשלחנו הטור (חו"מ סי' שסט, ג) וז"ל: "אסור ליהנות מגזול, ואם היה מיעוט שלו אע"פ שרוב ממונו גזול מותר ליהנות ממנו עד שידע שדבר זה גזול בידו". א"כ הדירות הנגבות ע"י ההוצל"פ עיקר הכסף הוא בעבור החוב ולא בעבור הקנסות והריביות, וכן ראיתי שכתב בשו"ת חבל נחלתו ח"ד (אפשטיין, סימן מט) והוסיף לדחות את דברי פסק דין ירושלים שהרי הם העלו שם שהגבייה לא נעשית עפ"י הסדר שקבע השו"ע של "מסדרין לבעל חוב" וטוען הרב חבל נחלתו שמצד ההוצל"פ אין מניעה לסדר לו כדן השו"ע. מה גם שגם הרב וואזנר בשו"ת שבט הלוי (ח"י סי' רסג אות ג) שהתיר לפנות להוצל"פ בתנאי שמתקיים סידור לבע"ח, וכך נראה שהם בעצמם עושים כי לא משאירים אותו ללא רכוש כלל אלא רק מציעים את הבית למכירה וכל רכושו נשאר, כמו כן הם לא מנשלים אותו מפרנסתו והוא יכול להמשיך לעבוד.

לא זו אלא אף זו יש להתיר מצד אחר לגמרי, ופלא בעיני איך נעלם מעיניהם עין הבדולח דבר זה, דהנה כתב בשו"ע (חו"מ רלו ז) "גוי בעל זרוע שאנס נכסי ישראל וירד לתוך שדהו מחמת שהיה לו חוב על בעל השדה, ואחר שתקף לו השדה מכרה לישראל אחר, אין הבעלים יכולים להוציא מיד הלוקח, במה דברים אמורים כשהודו הבעלים שאמת טען העכו"ם, וכן אם היה שם מלך או שר באותו מקום, שיכול לכונן את הגוי שמכר כדן ולא תבעו הבעלים את הגוי, אינם יכולים להוציא מיד הלוקח מן הגוי וכו'" מקורו הדין מהרמב"ם (גזילה י', א) וזה המקרה בדיוק "שהגוי" הוא ההוצל"פ שמוכר לישראל אי אפשר להוציא מהקונה. ואם תקשה לי מהנתיבות (שם, סק"ו) שכותב דוקא במכר את הדירה בשווייה, וההוצל"פ לא מוכרים בשווייה? מ"מ כתב עליו בספר שפת הים (וולפסון, ח"ג סי' טו דף כו ד"ה והנתיבות) דאדרבא מהסוגיה מוכח שמוכר שלא בשווייה, שהרי מדמה הגמ' את העכו"ם לסיקרקון, ובסיקרקון ודאי הוא מוזיל את הנכס, זאת ועוד, ראיתי טעמים אחרים להתיר בדברי הרב יעקב מאיר שטרן בספרו אמרי יעקב (שטרן, ביאור שו"ע הרב חו"מ סי' ז ליקוטים אות טז עמוד קיד) ובספר משפטי מלוכה (בבנישתי, חלק השו"ת סימן א עמוד קעו) כתב שכך גם דעת הרב וואזנר להתיר קנייה מהוצל"פ, וכן הורה להתיר הרב זילברשטיין בספרו חשוך חמד על כתובות (סח. עמוד תע) שהרי אדם שקונה דירה ולוקח הלוואה מהבנק הוא חותם על מסמכים רבים ושם כתוב שאם הוא לא ישלם את המשכנתא בזמן ימכרו את הדירה ע"י כונס נכסים. א"כ שפיר מותר לקנות את הנכס המוצע למכירה בהוצל"פ.

לכן אין לחשוש ומותר לקנות דירה הנמכרת מהוצל"פ.

כל זה כתבתי לפי קוצ"ד וצווי"ם וימ"ן

עבד לאל עליון, אני יגאל אלון

שור המאה ה-20

הרב יוסף חיים בן שבת

רבי יצחק אבוחצירא

רבי יצחק אבוחצירא (ה'תר"ך, 1860 - י"ד שבט ה'תרע"ב, 2 בפברואר 1912) היה רב ומקובל ממשפחת אבוחצירא, בנו הרביעי והקטן של רבי יעקב אבוחצירא, ודודו של סידנא בבא סאלי. נודע כצדיק וקדוש וכבעל רוח הקודש. נולד בריסאני ונקרא על שם האר"י. התגורר ופעל בעיר הולדתו, בה למד את תורת הנגלה והנסתר בישיבת אביו ועם חכמי משפחתו, ביניהם אחייניו רבי דוד אבוחצירא והבבא סאלי. לאחר מספר שנות לימוד בישיבה, החל להסתגר בחדרו וללמוד בפרישות. כבר בגיל 16 כתב הקדמה לספרי אביו, ובגיל 23 החל ללמד תלמידים ולכתוב את ספריו. אף על פי שלא נשא בתפקיד רשמי בישיבה, היה לו מעמד חשוב בקרב יהודי תאפילאלת, והוא נשלח מספר פעמים לגייס כספים עבור הישיבה.

חיבוריו: רבי יצחק כתב וחיבר ספרים רבים, והם: "תולדות יצחק" המאגד בתוכו ארבעה ספרים: 1. **אלף המגן** - חידושים על התנ"ך לפי סדר הא"ב. 2. **לב טהור** - דרשות. 3. **שבת הגדול** - מראה כיצד כל תרי"ג המצוות ומצוות דרבנן רמוזות במילה "שבת". 4. **שערי בינה** - על הפסוק הראשון במגילת שיר השירים ופרק "אשת חיל". כמו"כ חיבר: **שריטת הזהב** - על הש"ס. **זבחי צדק** - על הלכות שחיטה וטרפות. **כתר תורה** - דרשות. בנוסף, כתב הקדמות לספרי אביו "גנוזי המלך", "שערי ארוכה" ו"פתחי חותם".

שיריו: רבי יצחק כתב פיוטים רבים, המפורסם שבהם הוא "אעופה אשכונה", הנחשב לאחד השירים המוכרים יותר בתרבות יהדות מרוקו. פיוט נוסף המושך בפי יהודי מרוקו הוא "יונתי תמתי יקרה מפנינים". פיוטיו נדפסו בספר **יגל יעקב**.

פטירתו: בחורף ה'תרע"ב יצא למסע התרמות נוסף לישיבה כשנלווה אליו רבי מסעוד אדהאן (לפי גירסה אחרת נלווה אליו ר' משה שיטריט) במהלך המסע, ביום שישי י"ד בשבט, רבי יצחק פנה למלווהו, וגילה באוזניו את כל אשר עומד להתרחש בדקות הקרובות, כי יגיעו למקום פורעים ערבים ימ"ש וירצחו אותו נפש. אך הוסיף רבי יצחק ואמר: אותך לא יראו ולא יפגעו בך, רק תבטיח לי כי תביא אותי לקבר ישראל בעיירה הסמוכה ביותר עוד היום, טרם כניסת השבת. ואכן, כעבור זמן קצר הגיעו למקום השודדים ומנהיגם הרשע שלף את חרבו ודקר את רבי יצחק, ומיד אחר כך עזבו את המקום. קברו בתולאל שמור היטב, ומהווה אתר עלייה לרגל. בעיתון "הדרך" הובא כי סיפר הגאון רבי דוד אבוחצירא שליט"א, רבה של יבנה, בשם אביו הגה"צ רבי יוסף אבוחצירא זצ"ל, שפעם בצעירותו ביקר באותו כפר בו נרצח רבי יצחק, וכששמע אחד מזקני הערבים בכפר שהגיע למקום נצר ממשפחת אבוחצירא, סיפר לו את כל השתלשלות הדברים, והוסיף והעיד באוזניו שכל אותם פורעים ערבים ימ"ש שידם הייתה במעל לשפוך דם נקי וצדיק נענשו משמים בתוך זמן קצר ולא נותר מהם שריד ופליט, הם זורעים כולם מתו ואבדו, ואכן נמחה שמם וזכרם מתחת השמים. כן יאבדו כל אויבך ה'.

סגולת העראק הידועה: אחד הסגולות המוכרות, אשר רבים עושים כן ורואים ישועות גדולות למעלה מדרך הטבע, הוא רכישת בקבוק עראק לכבוד ההילולה, כאשר על הבקבוק כותבים את הישועה לה הם זקוקים, ומטמינים את הבקבוק עד להילולה בשנה שלאחר מכן - ונושעים. לאחר הישועה, ביום ההילולה, פותחים את הבקבוק, ומברכים לכבוד הצדיק ומספרים את הישועה הגדולה. על הבקבוק כותבים כך: "קניתי בקבוק זה לכבוד הצדיק רבי יצחק בן רבי יעקב דמן תולאל ובעזרת ה' כאשר איוושע (ומפרטים מה זקוקים לישועה) אפתח את הבקבוק בהילולת הצדיק בשנה הבאה". רבים מעידים בסעודות ההילולה הנערכות הלילה בסעודות משפחתיות כי ראו ישועות גדולות במהלך השנה, ויחדיו שותים עראק מבקבוק הישועות לכבודו של האדמו"ר רבי יצחק זיע"א, שנפתח ביום ההילולה. כאן המקום לציין מש"כ מו"ר בספרו לב טהור (הנ"ל עמוד סד) ז"ל: צריך האדם המתפלל, שיחשוב בעצמו כעני שדופק על הפתח, וכיון שיחשוב עצמו עני, אזי הקב"ה אינו מואס בתפלתו ובקשתו, וזהו יתפלה לעני כי יעטוף, אזי יהיה ראוי שילפני ה' ישפוך שיחו, ויקבל תפלתו". עכ"ל (והוא כמבואר בזוה"ק עה"פ הזה ואכמ"ל). לכן ראוי לאדם לפשפש במעשיו, ולהתפלל להקב"ה על הישועה הנצרכת לו, ולא לסמוך על הסגולה לבד.

אֶעֱפֹה אֲשָׁכֹנָה. וְאֶרְחִיקָה נֶדֶד. בְּמִדְבָּר אֶלִינָה. וְאִילֵי אֶמְצָא דוֹד:

נֶשֶׁק אֶהְבֶּתוּ. בְּלָבִי בּוֹעֶרָה. מִיּוֹם פָּרְדֶּתוּ. נִפְשִׁי עָלִי מָרָה:

דִּידִי מִנִּי בָרַח. הִלֵּךְ עֲזָבִנִי. אֵיזוֹ דָּרָךְ אָרַח. וְאֶלְכָה גַם אֲנִי:

יָצֵאתִי לְבִקֵּשׁ. דוֹדִי בֵּין חֲבֵרִים. וְלִפְדֹּתִי בְּמוֹקֵשׁ. הַמּוֹנֵי הַשּׁוֹמְרִים:

צָפִיתִי לְדוֹדִי. מִתִּי יָבוֹא אֵלַי. יִלְבְּשִׁנִי עֲדִי. וִירַחֵם עָלַי:

חֲשֵׁף זְרוּעֶךָ. לְקַבֵּץ פְּזוּרִים. גִּלָּה קֶץ יִשְׁעֶךָ. וְדִגְלֶךָ הָרִם:

קוֹמִי מִחֲדָתִי. וְשׁוּבִי בְּתִשְׁבָּה. אֲחוֹתִי רָעִיתִי. הִנֵּה גּוֹאֲלֶךָ בָּא:

הַמּוֹדֶה יְקָרָה. רַבַּת הַמַּעֲשֹׂלוֹת. גַּם מִפֶּה נִבְחָרָה. צְאִי נָא בְּמַחֲלוֹת:

זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד. נְעוּרַיִךְ נְעוּרִים. הִכִּלְךָ אֶיִסָּד. בְּאַבְנֵי סַפִּירִים:

קוֹל דוֹדִי הִנֵּה בָּא מִדֶּלֶת עַל הָהָרִים. קוֹמִי לָךְ אֶהְיֶה. כִּי בָּא קֶץ דְּרוֹרִים: